

Broj:

Podgorica, 10.02.2023. godine

Savjet Agencije za zaštitu konkurencije na osnovu čl. 20f st 1 t.10 Zakona o zaštiti konkurencije („Sl. list Crne Gore“, br. 33/12, 13/18 i 145/21) i člana 10 stav 1 i 2 Zakona o kontroli državne pomoći („Sl. list Crne Gore“, br. 12/18), u postupku davanja mišljenja po zahtjevu Opštine Berane, a na osnovu prijedloga mišljenja direktora Agencije za zaštitu konkurencije, na sjednici održanoj 10.02.2023. godine donosi

MIŠLJENJE

Usvajanje Predloga Odluke o produženju garancije za Ugovor o kreditu br. 15-420-9201689.8 od 14.11.2019. godine, ne bi bilo u skladu sa Obavještenjem Komisije o primjeni člana 87 i 88 Ugovora o Evropskoj zajednici na području državnih pomoći u obliku garancija (2008/C 155/02) str. 264-272) koje je sastavni dio Pravilnika o listi pravila državne pomoći (Prilog 5) („Sl. list CG“ br. 35/14 ... 52/22), odnosno Zakonom o kontroli državne pomoći, imajući u vidu da se DOO „Benergo“ Berane nalazi u finansijskim poteškoćama.

OBRAZLOŽENJE

Zahtjev

Opština Berane (u daljem tekstu: „Opština“) obratila se Agenciji za zaštitu konkurencije (u daljem tekstu: „Agencija“) Aktom broj: 01-018/22-2316 od 19.10.2022. godine, zavedenim u Agenciji pod br. 05-430/22-776/1 od 20.11.2022. godine, za davanje Mišljenja na Nacrt odluke o produženju garancije kredita za privredno društvo DOO Benergo (u daljem tekstu: „Nacrt odluke“) u skladu sa Zakonom o kontroli državne pomoći (u daljem tekstu „Zakon“).

U inicijalnom aktu Opštine se navodi kako se, radi obezbjeđenja potrebnih sredstava za izgradnju mini hidroelektrane Miolje polje, na gradskom vodovodu, DOO „Benergo“ kreditno zadužilo kod Prve banke AD Podgorica, po Ugovoru o kreditu br. 15-420-9201689.8 od 14.11.2019. godine, u iznosu od 750.000,00 eura, sa krajnjim rokom otplate do 11.10.2026. godine. Zbog izmirenja preostalih dugovanja prema dobavljačima i redovnog izmirenja tekućih obaveza i anuiteta, a u dogovoru sa Prvom bankom, izvršice se produženje roka isplate bez promjene ostalih uslova kredita najkasnije do 31.12.2029. godine sa pripadajućim anuitetom.

Uvidom u spise predmeta, Agencija je utvrdila da je zahtjev nepotpun, pa je Aktom br. 05-430/22-776/4 od 24.11.2022. godine, tražila dopunu zahtjeva.

Opština je aktom br. 01-018/22-3079 od 27.12.2022. godine, dopunila zahtjev i u prilog istog dostavila:

- Nacrt Odluke o produženju garancije;
- Potvrdu Centralne banke Crne Gore br. 05-8200-2/2022 od 25.11.2022. godine kojom se potvrđuje da DOO Benergo nije u blokadi;
- Izjavu v.d. izvršnog direktora br. 371 od 13.12.2022. godine da DOO Benergo nije društvo u poteškoćama;
- Bilans stanja i uspjeha za 2020. godinu;
- Bilans stanja i uspjeha za 2021. godinu i

- Presjek Bilansa stanja i uspjeha za 2022. godinu na dan 31.10.2022. godine;

Dodatno, Opština je u spise predmeta dostavila i Obrazac 1 prijave državne pomoći. Ovlašćeno lice Opštine je svojim potpisom i pečatom Opštine, na svakoj stranici Obrasca 1, potvrdilo da su svi navedeni podaci, istiniti i tačni.

Agencija je potom, Aktom br. 05-430/22-776/7 od 11.01.2023. godine zatražila od Opštine dokaz o uplati tržišne cijene garancije u vezi sa kreditnim aranžmanom po osnovu Ugovora o kreditu br. 15-420-9201689.8 od 14.11.2019. godine, od strane DOO Benergo.

Opština je Aktom br. 01-018/23-212 od 20.01.2023. godine dostavila:

- Račun Opštine br. 01-420/20-197 od 23.06.2020. godine, za plaćanje tržišne cijene garancije, naslovljenu na privredno društvo DOO Benergo;
- Izvod iz NLB banke od 24.06.2020. godine iz kojeg se vidi da je DOO Benergo uplatilo 3.600 € Opštini;
- Izvod iz NLB banke od 19.01.2023. godine iz kojeg se vidi da je DOO Benergo uplatilo 21.600 € Opštini i
- Uplatnicu kao dokaz da je DOO Benergo uplatilo 21.600 € dana 19.01.2023. godine Opštini, na ime preostalog duga za tržišnu cijenu garancije.

Ocjena

Prilikom zauzimanja stava po dostavljenom zahtjevu Agencija je uzela u obzir uslove propisane Pravilnikom o listi pravila državne pomoći („Sl. list CG“ br. 35/14 ... 52/22) (u daljem tekstu: „Pravilnik“), Prilogom 5, tačka 3.2 Obavještenja Komisije o primjeni člana 87 i 88 Ugovora o Evropskoj zajednici na području državnih pomoći u obliku garancija (2008/C 155/02) str. 264-272) („Sl. list CG“ br. 35/14 ... 52/22) (u daljem tekstu: „Obavještenje“).

S obzirom na to da se garancije koje je direktno dala država, tj. centralne, regionalne ili lokalne vlasti, kao i garancije koje su kroz izvore države dali drugi organi pod kontrolom države, kao na primjer preduzetnici, a koja se mogu pripisati državnim organima, mogu se smatrati državnom pomoći, Agencija je najprije cijenila da li DOO Benergo u čiju korist se produžava garancija ostvaruje pogodnost koju u svom redovnom poslovanju ne bi ostvario, ili stiče prednost u odnosu na svoje konkurente.

Agencija je na osnovu dostavljene dokumentacije, cijenila ispunjenost uslova propisanih Obavještenjem, kako je bliže opisano u nastavku ovog obrazloženja:

Pitanje finansijskih poteškoća dužnika.

Agencija je analizirala finansijske izvještaje dostavljene uz prijavu pomoći za 2020., 2021., i 2022. godinu, potvrdu Centralne banke Crne Gore br. 05-8200-2/2022 od 25.11.2022. godine, kao i Izjavu v.d. izvršnog direktora br. 371 od 13.12.2022. godine, kako bi utvrdila da li se dužnik nalazi u finansijskim teškoćama.

Dodatno, Agencija je primijenila kriterijume iz Smjernice o državnoj pomoći za spašavanje i restrukturiranje nefinansijskih privrednih društava u poteškoćama (52014XC0731(01)), SL C 249, 31.7.2014,) Prilog 2b Pravilnika (u daljem tekstu; „Smjernice o državnoj pomoći za spašavanje i restrukturiranje“). Saglasno ovim smjernicama, smatra se da je privredno društvo u poteškoćama ako je bez intervencije države gotovo siguran prestanak njegovog poslovanja u kratkoročnom ili dugoročnom periodu. Stoga se smatra da je privredno društvo u poteškoćama ako je ispunjen najmanje jedan od sljedećih uslova:

- 1. U slučaju društva sa ograničenom odgovornošću ako je više od polovine njegovog upisanog osnovnog kapitala izgubljeno zbog akumuliranih gubitaka.**

2. **To se događa kada se odbijanjem akumuliranih gubitaka od rezervi (i svih drugih elemenata koji se generalno smatraju dijelom sopstvenih sredstava društva) dobije negativan kumulativni iznos koji prelazi polovinu upisanog osnovnog kapitala.**
3. U slučaju društva u kojem barem neki članovi imaju neograničenu odgovornost za dug društva, ako je više od polovine njegovog kapitala prikazanog u finansijskim izvještajima društva izgubljeno zbog akumuliranih gubitaka.
4. Ako je privredno društvo predmet opšteg postupka zbog insolventnosti ili ispunjava kriterijume u skladu sa domaćim pravom da se protiv njega na zahtjev povjerilaca pokrene opšti postupak zbog insolventnosti.
5. U slučaju privrednog društva koje nije MSP ako je tokom posljednje dvije godine:
  - i. odnos knjigovodstvenog duga prema kapitalu privrednog društva bio veći od 7,5 i
  - ii. EBITDA koeficijent pokriva kamata privrednog društva bio niži od 1,0.

Agencija je izvršila uvid u finansijske iskaze - bilanse stanja i bilanse uspjeha za 2021. i 2022. godinu. Finansijski iskazi za 2021. godinu ukazuju na činjenicu da je predmetni privredni subjekat ostvario gubitak u poslovanju u iznosu od - 22.530,00 eura, te da je sa gubicima iz prethodnih godina, ukupan akumulirani gubitak za 2021. godinu u iznosu od - 261.055,00 eura.

Uvidom u finansijske iskaze za 2022. godinu (sa presjekom na 31.10.2022. godine), Agencija je utvrdila da je DOO Benergo ostvario pozitivan poslovni rezultat u iznosu od 208.054,00 eura. Međutim, predmetni privredni subjekat se nalazi u akumuliranom gubitku u iznosu od -53.001,00 eura (akumulirani gubitak je rezultat tekuće i prethodnih godina).

Dodatno, za potrebe analize finansijskog stanja ovog privrednog subjekta, Agencija je izvršila uvid u zvanični sajt Centralnog registra privrednih subjekata (www.crps.me) i tom prilikom je utvrđeno da je upisani kapital DOO Benergo u iznosu od 1.00 eura.

S tim u vezi, iz podataka dostavljenih Agenciji proizilazi da se DOO Benergo nalazi u finansijskim poteškoćama shodno Smjernicama o državnoj pomoći za spašavanje i restrukturiranje, iz razloga što negativan kumulativan iznos prelazi polovinu upisanog kapitala.

U prilog prednje navedenim navodima idu i davanja Opštine ovom društvu poslednjih pet godina. Naime, uvidom u budžetske izdatke opštine, putem zvanične internet stranice Opštine utvrđeno je da je DOO Benergo u poslednjih pet godina iz budžeta Opštine namijenjeno 135.000,00 eura. **Shodno odredbi iz člana 2 tačka 19 Smjernica o državnoj pomoći za spašavanje i restrukturiranje smatra se da je privredno društvo u poteškoćama ako je bez intervencije države gotovo siguran prestanak njegovog poslovanja u kratkoročnom ili dugoročnom periodu.** Imajući u vidu da predmetno privredno društvo, redovno u poslednjih pet godina dobija određena sredstva, te da mu je i pored toga neophodno produženje garancije za predmetni kredit, snažno ukazuje da bi društvo imalo finansijske poteškoće da opstane bez intervencije države.

Zaključak

Imajući u vidu navedeno, ocijenjeno je da bi se izdavanje 80% garancija na iznos od 451.630,87 eura predviđen Nacrtom odluke o produženju garancije koja se odnosi kreditni aranžman po osnovu Ugovora o kreditu br. 15-420-9201689.8 od 14.11.2019. godine, odnosilo na pitanja državne pomoći, shodno propisima kojima se reguliše državna pomoć.

Naime Pravilnikom o listi pravila državne pomoći, Prilog 5, odredbom tačke 3.2 Obavještenja Komisije o primjeni člana 87 i 88 Ugovora o Evropskoj zajednici na području državnih pomoći u obliku garancija ((2008/C 155/02) str. 264-272) („Sl. list CG“ br. 35/14 ... 52/22) (u daljem tekstu: „Obavještenje“)

propisuje četiri uslova koja moraju kumulativno biti ispunjena kako se izdavanje garancije ne bi smatralo državnom pomoći i to su:

- a) **da dužnik nije u finansijskim poteškoćama,**
- b) obim garancija može se pravilno izmjeriti u trenutku njene dodjele.
- c) garancija ne pokriva više od 80% neotplaćenog zajma ili druge finansijske obaveze.
- d) za garanciju je plaćena tržišno utvrđena cijena.

Imajući u vidu da je utvrđeno da se, DOO Berane nalazi se u finansijskim poteškoćama, te da nijesu kumulativno ispunjena prethodno navedena četiri uslova, produženje predmetne garancije bi se odnosilo na pitanja državne pomoći, i ne bi bilo u skladu sa članom 3.2 Obavještenja Komisije o primjeni člana 87 i 88 Ugovora o Evropskoj zajednici na području državnih pomoći u obliku garancija ((2008/C 155/02) str. 264-272).

S obzirom da je Agencija zaključila da se DOO Benergo smatra društvom u finansijskim poteškoćama, nije cijenjena ispunjenost ostalih kriterijuma iz Obavještenja, iz razloga što isti moraju biti kumulativno ispunjeni.

Kako se DOO Benergo nalazi u finansijskim poteškoćama, moguće je istom dodijeliti državnu pomoć za spašavanje i restrukturiranje, shodno Smjernicama o državnoj pomoći za spašavanje i restrukturiranje nefinansijskih privrednih društava u poteškoćama.

S poštovanjem,

PREDSJEDNIK SAVJETA

Dragan Damjanović

Dostavljeno:

- Opštini Berane, IV Crnogorske brigade broj 1, Berane
- u spise predmeta,
- a/a